



# Turvallinen Oulu-hanke

Alaikäisiin kohdistuvien seksuaalirikosten ennaltaehkäisy vuosina 2019 – 2020

Kati Kaarlejärvi  
Projektijohtaja, Turvallinen Oulu-hanke  
Sivistys- ja kulttuuripalvelut

24.9.2019

**OULU**

Oulu Capital  
of Northern  
Scandinavia



# Miksi hanke on valmisteltu?

- Talvella 2018 – 2019 kävi ilmi poikkeuksellisen paljon alaikäisiin kohdistuneita seksuaalirikoksia
- Oulu haluaa panostaa vahvasti lasten ja nuorten hyvinvointiin



***Vastuullinen  
Turvallinen  
Sisukas***

***“Luodaan  
oululainen  
malli  
seksuaalirikosten  
ehkäisyksi.”***

# Turvallinen Oulu-hanke

## Tavoitteena

- Vähentää seksuaalirikoksia ja seksuaalista häirintää ja sen uhkaa
- Vahvistaa lasten ja nuorten aktiivista roolia yhteisön jäseninä
- Tukea perheitä ja lisätä tietoa seksuaalirikosten ehkäisemiseksi
- Vahvistaa lasten, nuorten ja vanhempien media- ja turvataitoja
- Vahvistaa maahanmuuttajien yhteisöön integroitumista



[www.ouka.fi/turvallinenoulu](http://www.ouka.fi/turvallinenoulu)

## ***Vastuullinen Turvallinen Sisukas***

- **Toimii vuosina 2019 – 2021**
- **Koordinaatio sivistys- ja kulttuuripalveluissa**
- **Rahoitus noin 2 miljoonaa euroa**

# Hanke jakautuu kuuteen osa-alueeseen

- Toimenpide 1: Vanhemmuuden tukeminen lasten ja nuorten seksuaalikasvatuksessa
- Toimenpide 2: Koulutuksen ja osaamisen vahvistaminen seksuaalirikosten ehkäisemiseksi
- Toimenpide 3: Lasten ja nuorten psykososiaalisen tuen vahvistaminen
- Toimenpide 4: Monialainen toimintamalli nuorten kohtaamiseen vapaa-ajalla
- Toimenpide 5: Nuorten itsetunnon vahvistaminen — tarinoita Oulusta
- Toimenpide 6: Seksuaalirikoksiin syyllistymisen ehkäisy (kotouttamisen tehostaminen)

***Usealla  
yhtäaikaisella  
toimenpiteellä  
tavoitellaan  
nopeaa ja  
laaja-alaista  
vaikuttavuutta.***





# Mitä käytännössä tapahtuu?

*Toimenpiteet tarkemmin kuvattuna*

**OULU**

Oulu Capital  
of Northern  
Scandinavia



## Turvallinen Oulu-hankeen ohjausryhmä

1. Mika Penttilä (pj.), SIKU
2. Kirsti Ylitalo-Katajisto, HYVE
3. Marjut Nurmivuori, SIKU
4. Arja Heikkinen, HYVE
5. Tuula Takalo, SIKU
6. Marjo Kiviniemi, HYVE
7. Arto Willman, SIKU
8. Tiina Tenhunen, OYS
9. Oulun poliisi Markus Kiiskinen
10. Kati Kaarlejärvi, (sihteeri), SIKU

**Ohjausryhmän tehtävänä on tukea hanketta tavoitteiden saavuttamisessa sekä arvioida toimenpiteiden vaikuttavuutta.**

# Toimenpide 1: Vanhemmuuden tukeminen lasten ja nuorten seksuaalikasvatuksessa

- Myönteisen kasvatus- ja kohtaamisajattelun vahvistaminen
- Turvallinen kasvuympäristö
- Lasten ja nuorten perustarpeiden turvaaminen
- Nykyisten vanhemmuutta tukevien toimintamallien hyödyntäminen ja kehittäminen



Media- turvataitovastaavat  
Oppilasagentit  
Tietopaketteja opetussuunnitelman  
tueksi  
Vanhemmille materiaalia ja opastusta  
Mediakasvatusta esiopetukseen

Luodaan  
oululainen malli  
seksuaalirikosten  
ehkäisyksi

30.9.2019 aloittaa:

Projektikoordinaattori

Mediakasvattaja

# Toimenpide 2: Koulutuksen ja osaamisen vahvistaminen seksuaalirikosten ehkäisemiseksi

Järjestetään koulutusta (8kp, 2980 koulutettavaa) vuosina 2019 - 2020:

- Seksuaalisuus, seksuaalinen häirintä ja seksuaalirikokset
- Media- ja turvataidot
- Turvallisuusosaaminen ja -johtaminen

Koordinaatin kautta tuotetaan nuorisotyöntekijöille grooming-ilmioon liittyvää koulusta valtakunnallisesti.

## **Koulutusten kohderyhmä:**

- Varhaiskasvatuksen ja oppilaitosten henkilöstö ja esimiehet
- Huoltajat
- *Nuorisotyöntekijät (Koordinaatin projektin kohderyhmä)*



Koulutusta ammattilaisille!

Projektikoordinaattori  
aloittaa 30.9.2019

Rahoitus: OPH  
Valtionavustus  
seksuaalirikosten  
torjuntaan



# Toimenpide 3: Nopsa-tiimi

## Lasten ja nuorten psykososiaalisen tuen vahvistaminen

### Missä asioissa NOPSA auttaa:

- seksuaalista häirintää ja seksuaaliväkivaltaa kohdanneita oululaisia lapsia ja nuoria
- varhaiskasvatuksen sekä koulu- ja oppilaitosyhteisöjen äkillisissä kriisitilanteissa

Psykososiaalisen tuen tiimi:

**Iisakka Sanna**, terveydenhoitaja 040 182 6512  
(tiimivastaava)

**Kynkäänniemi Soili**, psykiatrinen sairaanhoitaja 040 167 7049

**Lakso Sanna**, nuorisotyöntekijä 040 489 4307

**Väihkönen Marjut**, erityisluokanopettaja 040 486 9687

**Ylimäki Mikko**, sosiaaliohjaaja 040 631 5742

Sähköpostit etunimi.sukunimi@ouka.fi



Uudet asiakkaat:

040 637 8287

[www.ouka.fi/turvallinenoulu](http://www.ouka.fi/turvallinenoulu)

Työryhmä tiimin tukena:

Tuula Takalo, pj.

Jari Haapalainen/ Mikko

Nissinen, Ritva Kuorilehto,

Marjo Kiviniemi, Sirkku

Simola, Mervi Karjalainen,

Teemu Vähä , Kati Kaarlejärvi,

Sihteerinä tiimin vetäjä Sanna

Iisakka



# Toimenpide 4: Monialainen toimintamalli nuorten kohtaamiseen vapaa-ajalla

## Mitä tehdään:

- Neljä ohjaajaa kohtaa nuoria heidän vapaa-ajallaan
- Kehittää uusia työmenetelmiä nuorten kanssa työskentelyyn sekä fyysiseen kohtaamiseen ja digitaaliseen maailmaan
- Ennaltaehkäistä seksuaalista häirintää ja seksuaaliväkivaltaa

**Kenelle:** Oululaiset nuoret

## Miten:

- Pop-up tyypisesti Valkeassa tai keskustan alueella
- Nuoret ovat mukana suunnittelussa
- Esimiehenä toimii Riitta Veijola, keskitetyt nuorisopalvelut



**Jalkaudutaan sinne, missä nuoret ovat!**



*Keskusta on nuorten kohtaamispaikka*

**Toimenpiteen tukena iso työryhmä, jossa on myös verkoston edustajia**

# Toimenpide 5: Nuorten itsetunnon vahvistaminen – tarinoita Oulusta

**Mitä tehdään:** Innovaatiosprinttejä kouluilla syksyllä 2019

**Kenelle:** 8-luokkalaiset viidessä eri koulussa

**Miten:** Gutsy Go järjestämät viikon kestävät ideasprintit viidellä koululla

Merikoski ja Myllytulli 9.9.-13.9.2019

Metsokangas 30.9.-4.10.2019

Rajakylä ja Ylikiiminki 11.11.-15.11.2019

[www.gutsygo.fi](http://www.gutsygo.fi)



*“Ensimmäinen maa maailmassa, joka kouluttaa kaikista nuoristaan rauhantekijöitä!”*



# Toimenpide 6: Seksuaalirikoksiin syyllistymisen ehkäisy

## Mitä tehdään: Tehostetaan kotouttamisen toimenpiteitä

1. Maahanmuuttotyön koordinaation järjestäminen Oulussa
2. Aikuisten perusopetus
3. Koulun toiminta-aikojen ulkopuolella olevan vapaa-ajantoiminnan järjestäminen
4. Kuntouttavaa työtoimintaa vastaavan toiminnan järjestäminen
5. Mielenterveyspalveluihin ohjautuminen maahanmuuttajapalveluista
6. Kidutettujen kuntoutuskeskuksen toiminnan vahvistaminen
7. Työllisyyden edistäminen

Työryhmä  
toimenpiteen tukena:

Arto Willman

Antti Koistinen

Priyanka Sood

Panu Kela

Sari Lahdenperä

Anu Holappa

Kati Kaarlejärvi



# Kanavat, joiden kautta groomingia tai häirintää voi tapahtua, mm.:

**Snapchat:** Jos on avoin tili, kuka tahansa voi lähettää materiaalia ja ottaa yhteyttä. Aineisto katoaa lyhyen ajan kuluessa.

**Instagram:** Jos on avoin tili, kuka tahansa näkee jaettavan aineiston, ja voi ottaa yhteyttä.

**TikTok:** Koska sovelluksessa jaetaan lyhyitä videoita, sitä kautta tuotetaan vahingossa itse materiaalia potentiaalisille hyväksikäyttäjille.

## WhatsApp

- Isoja ryhmiä, joihin hyväksytään myös henkilöitä, jotka tekevät groomingia tai jakavat pornografista materiaalia.
- Lapset ja nuoret jakavat myös itse sopimatonta materiaalia joko itse, tai kiusatakseen kolmatta osapuolta.

**Pelit:** Verkkopelien kautta on mahdollista tehdä groomingia.

Youtubessa tubettaja esiintyi 13-vuotiaana, ja sai aikuisten yhteydenottoja:

<https://youtu.be/LTESm56EvQA>

# Kehoni on minun – kampanja

Kampanja:

<https://www.pelastakalapset.fi/ajankohtaista/kampanjat/kehoni-on-minun/>

Opas:



Videot (4 kappaletta):

<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2019/09/02/kehoni-on-minun>

Kehoni on minun -animaatiosarjan luokiteltu ikäraja on K12 eli kielletty alle 12-vuotiailta.

Ohjelmaa voi kuitenkin katsoa kolmea vuotta nuorempi lapsi yhdessä aikuisen kanssa.

# Pelastakaa lapset antaa viisi vinkkiä aikuisille, miten suojella lasta seksuaaliväkivallalta

1. Suojele, älä sivuuta

2. Ota puheeksi

3. Turvataidot osaksi arkea

4. Tieto auttaa toimimaan

5. Ilmoita älä sivuuta

<https://www.pelastakaalapset.fi/ajankohtaista/kampanjat/turvallisesti-verkossa/ohjeet-vanhemmille/>

**Oulussa tukea ja apua tarjoaa:**

Oppilaitosten oppilashuolto

Nopsa-tiimi 040 637 8287

Sosiaalipäivystys 044 703 6235

Tyttöjen talo: [www.likka.fi](http://www.likka.fi)

Poikien talo: 044 726 1264

Serita-hanke (seksuaaliväkivallan tekijöille): 040 517 7100

Tietoiseksi hanke

Hätätilanteissa 112

# Valtakunnallisesti apua tarjoaa

Poliisin Nettivinkki löytyy sivuilta <https://www.poliisi.fi/nettivinkki>  
Hätätapauksessa soita aina hätänumeroon 112.

Pelastakaa lapset Nettivihje-palvelu  
<https://www.pelastakaalapset.fi/tyomme-kotimaassa/lasten-suojelu-ja-nettivihje/nettivihje/ilmoita/>

Nuortennetti  
<https://www.nuortennetti.fi/netti-ja-media/seksuaalinen-hairinta-netissa/miten-voit-toimia-jos-epailyksesi-heraa/>

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Auttava puhelin:

[Lasten ja nuorten puhelin](#) vastaa numerossa 116 111  
maanantaista perjantaihin kello 14–20  
lauantaisin ja sunnuntaisin kello 17–20

[Vanhempainpuhelin](#) vastaa numerossa 0800 92277



## Aluevertailu, nuoret 2017 ja 2019

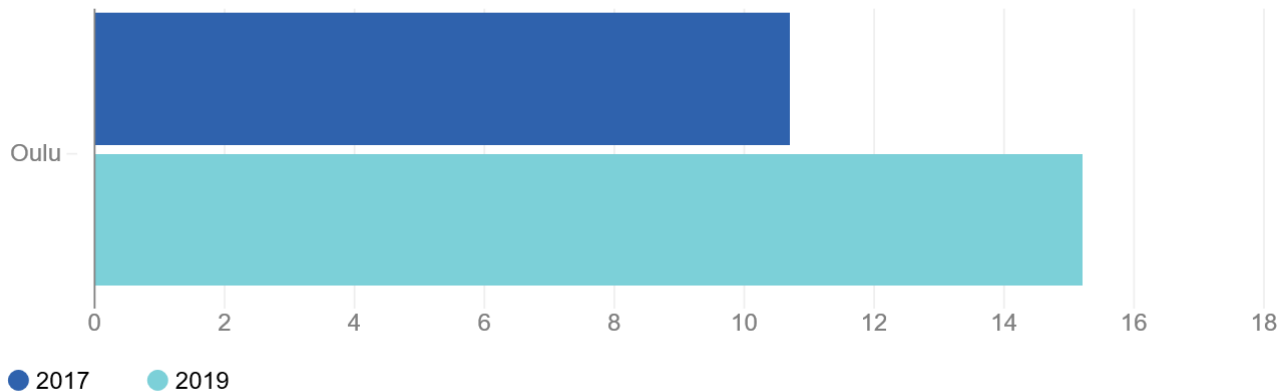
Lähde: Kouluterveyskysely

[Lue lisää](#)

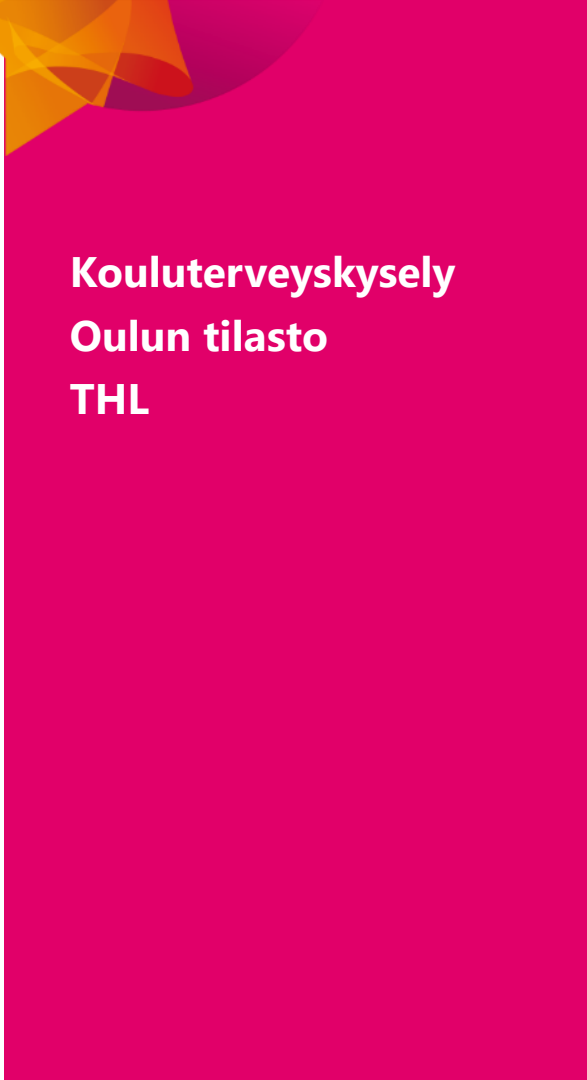
Indikaattori: Kokenut seksuaalista häirintää puhelimesta tai internetissä vuoden aikana, %

Indikaattori tuottaa tietoa niiden nuorten osuudesta (%), jotka ovat kokeneet häiritsevää seksuaalista ehdotusta tai ahdistelua puhelimesta tai internetissä viimeksi kuluneen 12 kuukauden aikana.

Perusopetus 8. ja 9. lk, Sukupuoli: yhteensä



**Kouluterveyskysely**  
**Oulun tilasto**  
**THL**



# Kouluterveyskysely Oulun tilasto THL

## Aluevertailu, nuoret 2017 ja 2019

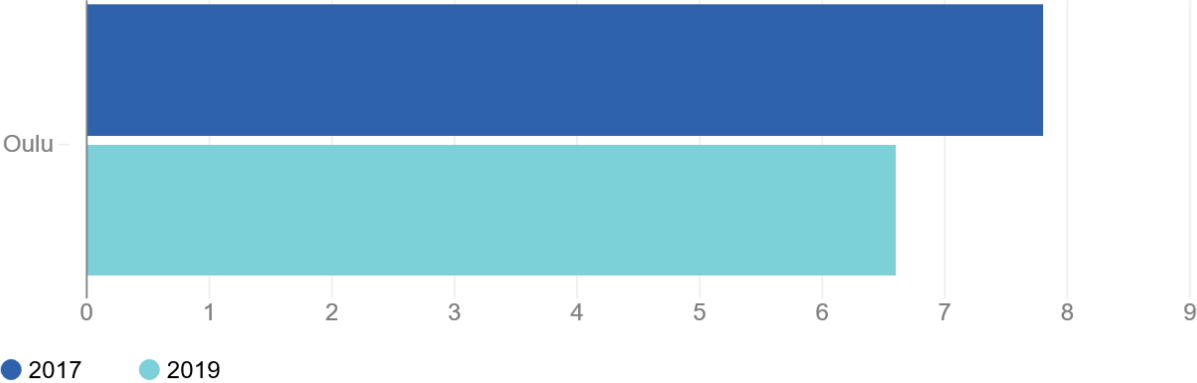
Lähde: Kouluterveyskysely

[Lue lisää](#)

Indikaattori: Kokenut seksuaalista häirintää julkisessa tilassa vuoden aikana, %

Indikaattori tuottaa tietoa niiden nuorten osuudesta (%), jotka ovat kokeneet häiritsevää seksuaalista ehdottelua tai ahdistelua kadulla, kauppakeskuksessa tai muualla julkisessa tilassa viimeksi kuluneen 12 kuukauden aikana.

Perusopetus 8. ja 9. lk, Sukupuoli: yhteensä



## Aluevertailu, nuoret 2017 ja 2019

Lähde: Kouluterveyskysely

[Lue lisää](#)

Indikaattori: Kokenut seksuaaliväkivaltaa vuoden aikana, %

Indikaattori tuottaa tietoa niiden nuorten osuudesta (%), jotka ovat kokeneet vuoden aikana seksuaaliväkivaltaa.

Perusopetus 8. ja 9. lk, Sukupuoli: yhteensä



● 2019

## Kouluterveyskysely Oulun tilasto THL

*Koko Oulun  
yläaste-ikäisistä se  
olisi lukumääränä  
noin 413 lasta ja  
nuorta*

An aerial photograph of Oulu, Finland, showing a river winding through the city. In the foreground, there is a large stadium with a red running track and a green field. The city is densely packed with buildings and green spaces. A large, colorful abstract graphic in the top left corner consists of overlapping orange and pink shapes.

# Kiitos!

*Projektijohtaja Kati Kaarlejärvi*

*kati.kaarlejarvi@ouka.fi*

*p. 040-1677049*

*[www.ouka.fi/turvallinenoulu](http://www.ouka.fi/turvallinenoulu)*

**OULU**

Oulu Capital  
of Northern  
Scandinavia

